

Grad rigtig, om Rigsdagen overfor den private Mand, der ifølge Dom har faaet en bestemt Afgjørelse, vil hævde den Mening, at Regjeringen ikke skulde kunne udbetale ham noget Beløb. Om vi have haft Ret i den Maade, hvorpaa vi besluttede i 1855, kunne vi her ikke inblade os paa. Her er engang taget en Beslutning; efter den have vi Dom, og den maa vi respektere og gaae ud fra, at Regjeringen ogsaa skal opfylde den. At der for 200 Aar siden er taget Forbehold om Gjenkjøbsret, seer jeg ikke her kan komme paa nogen Maade i Betragtning alene af den Grund, at der tales om Godset; men saavidt mig bekjendt, er dette Gods solgt, idetmindste er det for Størstedelen forsvundet. Regjeringen har enten selv givet Tilladelse eller i alt Fald fundet sig i, at Godset er blevet solgt, hvorimod Mølleieeren har gjort Forbedringer ved sin Mølle i en stor Maalestok; kunne vi da nu her træde frem efter 200 Aar og sige: Lad os faae Møllen tilbage, eller skulle vi vindicere Godset fra de Ciere, der have faaet thingløst Skjøde derpaa, maaskee uden nogensomhelst Bemærkning om Gjenkjøbsret ved Paategningen. Jeg seer ikke, at vi som alvorlige Mænd kunne inblade os paa en Beslutning af denne Art. Jeg har tilladt mig at stille Forslag om, at Beløbet nedsættes fra 25,000 til 15,000 Rd. for at antyde, at der maa finde Fradrag Sted paa Grund af, at Mølleieeren bliver fri for sin Forpligtelse overfor Aarhus By. Den tidligere Taxation lyder nemlig paa 25,000 Rd., og det synes, efterat Dommen er falden og det er bestemt, at der skal tages Hensyn til, at Mølleieeren fritages for Forpligtelse, at den nye Taxationssum maa blive noget mindre.

Winther: Med Hensyn til den Sag, som sidst blev omtalt af det ærede Medlem for Præsts Amts 6te Valgfreds (H. Hage), skal jeg ogsaa tillade mig at udtale et Par Ord. Grunden til, at jeg har været med at foreslaae, at der ikke skal fastsættes nogensomhelst Erstatning, er den, at jeg misbilliger, at man saaledes forud antyder den Sum, hvortil man anslaaer Værdien af den Ret, der skal afløses. Jeg vil meget gjerne troe, at der kan være Taxationsmænd, som kunne hævde sig over

et Hensyn hertil, jeg vil navnlig troe, at de Mænd, der i dette Tilfælde ere udnævnte, og som ere to meget bekjendte og hæderlige Mænd, ville vide at sætte dette Hensyn tilside; men det maa dog vistnok alligevel betragtes som en stor Feil, naar Regjeringen i den Slags Tilfælde fastsætter en saadan Sum, og min Misbilligelse deraf har jeg udtrykt ved at være med at foreslaae, at der ikke opstilles nogensomhelst Erstatningssum. Jeg finder, at hvad enten man sætter 5,000 Rd. eller 15,000 Rd., er det kun en løs Opstilling; man har en tidligere Erstatningsberegning paa 25,000 Rd., men hvilke Momenter ere senere fremkomne, hvorved de ærede Medlemmer, der have stillet de to Forslag, kunne godtgjøre, at disse ere mere passende? Jeg troer, at det Rigtige er, at Rigsdagen afholder sig fra at fastsætte Nogetsomhelst i denne Henseende, men skulde Ministeren i Fremtiden gjøre nogetsomhelst Skridt, som han ikke havde fuldkommen Lovhjemmel for, da er det Tid at misbillige hans Afsærd. Regjeringen har iøvrigt ogsaa efter min Mening begaaet en Feil i denne Sag derved, at den er gaaet ind paa en Slags mindelig Afgjørelse, eller har tilveiebragt en endelig Dom ved en Overenskomst uden at lade Sagen gaae til Høiesteret; den Omstændighed, at Kammeradvokaten har troet, at Høiesteret ikke vilde afgive en for Staten gunstigere Dom, troer jeg ikke er betryggende nok, men man maatte hellere afsætte sig for, at Høiesteret kom til et hvilket som helst Resultat, da det er foreskrevet i en Lov, at Sagen skulde ordnes ved endelig Dom, medens man navnlig fra Statens Standpunkt rettelig kun kan kalde en Høiesteretsdom for en endelig Dom. Det har iøvrigt paa et tidligere Stadium været muligt at ordne denne Sag paa en for Statskassen langt lempeligere Maade, idet det er mig bekjendt, at Mølleieeren i sin Tid har villet lade sig affinde med 6,000 Rd. af Statskassen, imod at der i en vis begrænset Tid tilstodes ham en Godtgjørelse af Enhver, der maatte faae Bevilling til Mølleanlæg i Aarhus, hvorved han allsaa vilde have haft at søge sin Erstatning hos de Mænd, der skulde nyde Godt af Møllevangens Ophævelse. Dette havde været fordeeltigere for Statskassen, og jeg